

המטפל המטופל והתהליך הטיפולי

שנה ג מכון ישראלי לפסיכולוגיה יונגיאנית

פרופ' תמר קרון, ד"ר אבי באומן

יונג ראה במערכת היחסים מטפל-מטופל לב ליבו של התהליך הטיפולי. הוא ראה מערכת זו כיחסים דיאלוגיים וכהכרחיים לעבודה הפנימית של המטופל ובמקביל של המטפל. בעוד שבגישה הפסיכואנליטית הקלאסית התפישה הייתה של יחסי העברה חד צדדיים, השלכת המטופל על המטפל בלבד, הרי אליבא ד' יונג: "יחד, המטופל והמטפל נמצאים באותו "אמבט", נתונים שניהם להשפעת הטיפול, כל אחד עם הקומפלקסים שלו ושניהם ביחד וכל אחד לחוד, נתונים גם להשפעה הארכיטיפית של כל אותן תבניות שנוצרו בנפש מקדמה דנא ומתעוררים במערך הטיפולי." כמו למשל ארכיטיפים הוריים, המטפל הפצוע, העצמי ועוד. התרומה היונגיאנית לנושא הקשר הטיפולי היא התפיסה העקבית של היות המטפל והמטופל יחד בתוך יצירה המתהווה במשותף בחדר הטיפול. יצירה זו היא אותה "הוויה שלישית", הנוצרת בעזרתה של הפונקציה הטראנסנדנטית. דהיינו שותפים כאן העצמי של שני הצדדים וה"שלישי" החדש שנוצר.

במסגרת הקורס נדון בתפיסה של יונג את ההעברה כמושג רחב הכולל את המטפל ואת המטופל, הפתיחה של השפעת הלא מודע הן האישי והן הקולקטיבי, החיבור הרצוי אל העצמי ואפשרויות הריפוי דרך ההתחברות ללא מודע, הכול בהשפעת הטראנספרנס. נתעכב גם על הסכנות הקיימות בנושא ההעברה. כמו שאומר יונג: "לפעמים אנו מצליחים לטפל למרות הטראנספרנס". בסמינר נסתמך גם על חלקים מן המודל האלכימי של ההעברה הטיפולית אך גם על אלמנטים נוספים ארכיטיפיים וכן מתוך גישות פסיכואנליטיות אחרות. נתחיל מאפיוני המערך הטיפולי ויצירת הסטינג, נעסוק בהשפעה ההדדית, נתעמק בארכיטיפ של "המטפל הפצוע" כארכיטיפ בסיסי הפועל אצל המטפל – ומשפיע על הטיפול. נעסוק

בחלומות של מטפלים על מטופלים כשיקוף של יחסי העברה, הזדהות השלכתית, ופעולת הארכיטיפים אצל המטפל. נתעמק בתהליך הטרנספורמטיבי, טיבעו ואפשרויותיו, נאבחן מצבים רגשיים בהעברה ובהעברה הנגדית, מתי הם תומכים בטיפול ומתי מפריעים, וכן נתייחס לשאלות אתיות העולות סביב הקשר הטיפולי בכלל והשינויים החלים בו לעת האחרונה בפרט.

תאריכי השיעורים:
15.6.21, 8.6.21, 1.6.21, 25.5.21, 18.5.21, 11.5.21

הנושאים המרכזיים :

- 1) המודל האלכימי של יחסי העברה בטיפול היונגיאני - הקדמה כללית .
 הסטינג הטיפולי והמזרקה האלכימית
- 2) התחלת הטיפול והורדת הפרסונה, הבנת הבעיה המרכזית. גלוי הצל בטיפול. הטרנספרנס הארכיטיפי. מודלים של העברה נגדית. השימוש בחלומות ראשוניים מנבאים ומאבחנים.
- 3) דימויים ארכיטיפיים של המטפל הפצוע, המוביל, האב או האם ועוד.
- 4) אהבה בטיפול, טרנספרנס ארוטי, סימבוליות וקונקרטיות .
- 5) העברות, השלכות, הקשר הממשי וההשפעה ההדדית, העברה שלילית וקלקול התהליך.
- 6) קומפלקסים של ילדות או עבודה על חלקי האישיות מתי ואיך. הניגודו והדיכאון כחלק מן התהליך
- 7) התגלויות חדשות, עבוד הגנות, פסיכוזות דיכאון והתפרקות ותופעות של סינכרוניות והשתתפות מיסטית .

Jung, C.G. (1966). The psychology of the transference. Princeton, N.J.:
Princeton University Press, pp.3-37; 74-110;159-165

Steinberg W, (1990). Jung's ideas on Transference. In: Circle of Care ,
Inner city Books. Ch. 1 pp 7-26. ch. 2 pp 20-40

Hall James A.: Dreams and Transference /Counter transference. In:
Chiron. 1985. pp 31-53

Groesbeck, C. (1975). The archetypal image of the wounded healer.
Journal of Analytic Psychology, 20(2), .122-145

Whan, M. (1987). Chiron's wound: Some reflections on the wounded-healer. In Schwartz-Salant, N., & Stein, M. (Eds). Archetypal process in Psychotherapy. The Chiron clinical series. (pp. 197-208). Wilmette, IL: Chiron Publications.

Kron, T. (1991). The dialogical dimension in therapists' dream about their patients. Israel Journal of Psychiatry and Related Sciences, 28(2), .1-12

Kron T. & Avni N. (2003). Psychotherapists' dreams about their patients. Journal of Analytical Psychology, 48 (2), 317-339.

Stein, M. (1984). Power, shamanism and maieutics in the countertransference. Chiron. Pp. 67-88.

Davies, J.M. (1994). Love in the afternoon: A relational reconsideration of desire and dread in the countertransference. Psychoanalytic Dialogues, 4:153-170

Ulanov, A. B. (2009) . Countertransference and the erotic. Journal of Religion and Health. 48(1): 90-96

Schwartz-Salant N. (1984). Archetypal factors underlying sexual acting-out in the transference\countertransference process. Chiron. Pp. 1-30